



Richard Brabec
ministr životního prostředí

Praha dne 23. června 2020
Č. j.: MZP/2020/620/1024

Vážený pane předsedo, vážený pane řediteli,

reaguji na Vaše společné prohlášení ze dne 1. června 2020, ve kterém se vyjadřujete k problematice ochrany jihomoravských lužních lesů při dolních tocích řek Moravy a Dyje.

Úvodem bych Vám rád poděkoval za podporu a společný zájem týkající se ochrany oblasti Soutoku a zároveň bych Vás rád ubezpečil, že resort životního prostředí si velmi dobře uvědomuje mimořádnost přírodních hodnot, které se v dané oblasti nacházejí.

Dovolte mi stručně nastínit historické souvislosti ochrannářských aktivit tohoto území.

Z možných kategorií zvláštní územní ochrany by nejvhodnější variantu představovalo vyhlášení chráněné krajinné oblasti. Snaha o vyhlášení chráněné krajinné oblasti trvá již od roku 1972. Původním záměrem bylo rozšířit již existující Chráněnou krajinnou oblast Pálava, k tomu nedošlo zejména kvůli nesouhlasu některých místních samospráv.

Nový impuls pro vyhlášení chráněné krajinné oblasti přišel s vytvořením soustavy Natura 2000 a vyhlášením dvou rozsáhlých evropsky významných lokalit (Niva Dyje a Soutok - Podluží) a ptačí oblasti (Soutok-Tvrdonicko) v roce 2005. Pro zajištění ochrany obou evropsky významných lokalit bylo nařízením vlády č. 132/2005 Sb. uloženo vyhlášení chráněné krajinné oblasti. Ovšem některými subjekty odmítajícími chráněnou krajinnou oblast byla v regionu započata negativní kampaň založená mnohdy na zavádějících až mylných informacích o dopadu vzniku chráněné krajinné oblasti na život místních obyvatel a prosperitu regionu. V rámci předjednávání se státní ochraně přírody sice podařilo dezinformace vyvrátit a problematiku vysvětlit, ale negativní postoj k vyhlášení chráněné krajinné oblasti v regionu přetrvával a nepodařilo se změnit zásadní nesouhlas Lesů ČR, s.p., ani Ministerstva zemědělství. Výsledkem bylo zastavení přípravy chráněné krajinné oblasti ještě před zahájením vlastního vyhlášovacího procesu. To nakonec vedlo ke změně nařízení vlády, neboť nezbytnost zajištění adekvátní ochrany Evropsky významné lokality Soutok - Podluží a Evropsky významné lokality Niva Dyje nadále trvá. Alternativu, která by alespoň částečně nahradila vyhlášení chráněné krajinné oblasti, představuje soustava maloplošných zvláště chráněných území. V novém nařízení vlády č. 318/2013 Sb.,

o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit, ve znění pozdějších předpisů, se tak forma ochrany obou evropsky významných lokalit změnila z kategorie chráněná krajinná oblast na kategorie národní přírodní rezervace - část, národní přírodní památka - část, přírodní rezervace - část, přírodní památka - část. Ochrana dotčených evropsky významných lokalit musí být tedy zajištěna kombinací uvedených maloplošných zvláště chráněných území a uplatněním takzvané základní ochrany na zbytku území evropsky významných lokalit.

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (dále jen „agentura“) v souladu s výše uvedeným nařízením vlády připravila záměry na vyhlášení Národní přírodní rezervace Lanžhotské pralesy o celkové rozloze 430,72 ha a Národní přírodní památky Soutok o celkové rozloze 3 156,86 ha. Oba záměry zohledňují výskyt předmětů ochrany evropsky významných lokalit, popřípadě dalších významných fenoménů v území, jejich ekologické nároky a potřebu přijetí odpovídajících opatření za účelem zajištění jejich dlouhodobého výskytu v území. Návrhy agentury představují koncepční řešení udržitelného hospodaření v území, které spočívá v reakci na nutnost změn dosavadního způsobu hospodaření, jejichž přijetí je potřebné s ohledem na aktuální stav území (nevyrovnaná věková struktura lesních porostů, fragmentace území související s holosečným způsobem hospodaření vedoucí k izolaci jednotlivých populací se sníženou mobilitou, vytváření stinných hustých porostů nevyužitelných druhů vázanými na takzvaný světlý les nevhodnou výchovou aj.).

Ministerstvo životního prostředí zároveň iniciovalo vytvoření pracovní skupiny složené ze zástupců agentury a Lesů ČR, s.p., na regionální úrovni za účelem důkladného věcného projednání návrhu agentury. Přes poměrně intenzivní jednání ve věci zajištění potřebného lesního managementu v území se nepodařilo s Lesy ČR, s.p. naleznout širší shodu. Důvodem je především upřednostňování hospodářské funkce lesa před funkcemi ostatními, a to i přes skutečnost, že jsou lesy v území Soutoku řazeny do kategorie lesů zvláštního určení (dohoda nebyla dosažena ani na charakteru základních navrhovaných opatření jako je velikost obnovního prvku, množství ponechávaných výstavků v území navrhované národní přírodní památky, případně způsobu přípravy půdy aj.). Daná situace mimo jiné vyústila i k vydání nesouhlasného závazného stanoviska orgánu ochrany přírody k lesním hospodářským plánům pro lesní hospodářský celek Židlochovice a lesní hospodářský celek Soutok.

Příčinou prodlení v zajištění dostatečné legislativní ochrany území Soutoku ze strany Ministerstva životního prostředí byla tedy snaha o nalezení širší shody na adekvátní ochraně dotčeného území jak s resortem zemědělství, tak i s dalšími subjekty působícími v předmětném území.

Ministerstvo životního prostředí se tak dostalo do situace, kdy nezbývalo, než zahájit projednávání nejdůležitějších maloplošných zvláště chráněných území, tedy Národní přírodní

rezervace Lanžhotské pralesy (záměr na vyhlášení byl oznámen 25. října 2019) a Národní přírodní památka Soutok (záměr na vyhlášení byl oznámen 11. března 2020), a to i přes značnou nevoli Ministerstva zemědělství a Lesů ČR, s.p., zejména v případě záměru na vyhlášení Národní přírodní památky Soutok.

V současné době probíhají správní řízení o vypořádání obdržených námitek k oběma oznámeným záměrům. Předpokládané vyhlášení obou zvláště chráněných území je možné očekávat během několika příštích let.

Věřím, že tento dopis přispěje k alespoň částečnému ospravedlnění prodloužení resortu životního prostředí při zajištění adekvátní ochrany tak mimořádně cenného území, které oblast soutoku Moravy a Dyje představuje.

S pozdravem

Mgr. Richard Brabec



Vážený pan
RNDr. David Král, Ph.D.
předseda
Česká společnost entomologická
Viničná 1594/7, 12800 Praha 2 - Nové Město

Na vědomí:

Vážený pan

Prof. RNDr. Karel Prach, CSc.

předseda

Česká botanická společnost

Benátská 433/2, 128 01 Praha 2 - Nové Město

Vážený pan

Doc. RNDr. Petr Znachor, Ph.D.

předseda

Česká limnologická společnost

Viničná 1594/7, 128 00 Praha – Nové Město

Vážený pan

RNDr. Milan Řezáč, Ph.D.

předseda

Česká společnost arachnologická

Lipová 1557/3, 370 05 České Budějovice

Vážený pan

RNDr. Robert Tropek, Ph.D.

předseda

Česká společnost pro ekologii

Branišovská 1645/31a, 37005 České Budějovice

Vážený pan

Mgr. Zdeněk Vermouzek

ředitel

Česká společnost ornitologická

Na Bělidle 34, 150 00 Praha - Smíchov

Vážený pan

Doc. Mgr. Tomáš Bartonička, Ph.D.

ředitel

Česká společnost pro ochranu netopýrů

Viničná 7, 128 44 Praha 2 – Nové Město

Vážený pan

Ing. Alois Pavličko, Ph.D.

předseda

Společnost pro ochranu motýlů

Heršpická 813/5, 639 00 Brno